

ROOSEVELT in PAPEŽ DELATA

ZA MIR

Myron C. Taylor
izbran kot posebni
zastopnik pred-
sednika v Vatika-
nu.

Predsednik imenoval zastopnika pri Vatikanu

WASHINGTON, D. C., 25. dec. — Predsednik Roosevelt je na dan pred Božičem z dramatično božično kretnjo dvignil prapor zapadnih poglavitnih ver—katoliške, protestantske in židovske—ter je njih voditelje pozval, da delujejo z onimi vladami, ki se trudijo, da bi končale vojno puščanje in zgrade novi svet.

Predsednik je naznanil, da je poslal pisma papežu Piju XII, kot poglavarju katoliške cerkve; dr. Georgeu A. Buttricku, predsedniku zveznega sveta Kristusovih ver v Ameriki in dr. Cyrusu Adlerju, predsedniku židovskega seminarja v Ameriki.

V VATIKAN PO POSLAL ZASTOPNIKA

Papežu je sporočil, da bo poslal v Vatikan svojega osebnega zastopnika Myrona C. Taylorja, čigar naloga bo skupno s papežem skušati olajšati trpljenje narodov.

"Ko bo prišel čas, da je zopet postavljen mir na trdni podlagi," pravi predsednik v svojem pismu papežu, "je največje važnosti za človečanstvo in vero, da so skupne težnje skupno izražene.

"Zato upam, da bodo vse cerkve, ki verujejo v skupnega Boga, položile vso težo svojega vpliva v to veliko stvar.

"Vam pa, ki Vas imam čast imenovati dobrega prijatelja in starega prijatelja, pošiljam udana voščila v tej božični dobi.

Preudani Vaš

Franklin D. Roosevelt."

PAPEŽ POZVAL NARODE K MIRU

VATIKAN, 25. dec. — Papež Pij XII. je poslal evropskim vojskujočim se državam iskren božični poziv, da se sporazumijo glede njegovega pet točk obsegujočega načrta in sklenejo pravičen in časten mir.

Papež ostro obsoja vojne grozovitosti in nečloveško pobijanje starih ljudi in otrok ter pozivlja k duhovnemu boju proti vojni pod geslom "Bog tako hoče."

PAPEŽ JE GOVORIL KARDINALSKEMU KOLEGIJU

Papež je kardinalom, ki so mu prinesli božična voščila, predno jim je podelil svoj blagoslov, rekel, da je z velikim veseljem prejel obvestilo predsednika Roosevelta, da je imenoval Myrona C. Taylorja kot svojega osebnega poslanika pri sveti Stoli. Rekel je, da boljše in veselejše božičnega voščila ni mogel prejeti, kot to obvestilo.

Papež je rekel, da morajo vojskujoče se države, ako hočejo imeti mir, doseči sporazum na naslednjih petih točkah:

1. Jamščina za neodvisnost in pravica do življenja vseh narodov, velikih ali majhnih.
2. Osvoboditev vseh narodov sužnosti oborožitve.
3. Obnova mednarodnih ustanov, kot je Liga narodov.
4. Zadoščenje pravičnih zahtev narodnostnih manjšin.
5. Voditelji vseh narodov morajo zvesto držati svojo dano besedo in mednarodne pogodbe.

Hitler za Božič na zapadni fronti

BERLIN, Nemčija, 25. dec. — Adolf Hitler je prebil božični večer v stolpiču za strojnice na zapadni fronti, njegovi pandurji pa so po radio pošiljali Bogu božično zahvalo, da jim je poslal Hitlerja, da reši nemški narod pred zatiranjem zapadnih držav.

Ko se je vrhovni poveljnik nemške armade general Walther von Brauchitsch zahvalil Bogu, da je nemškemu narodu poslal "odrešnika" Hitlerja, je rekel:

(Nadaljevanje na 2. strani)

MRS. ROOSEVELT DOBILA NAGRADO

Soproga predsednika Roosevelta je prejela kovinsko ploščo s čekom za \$1000 za svoje delo v korist človečanstva. Mrs. Roosevelt je ček izročila društvu American Friends.

Položaj farmskih delavcev v Californiji

La Follettov odbor bo kmalu zaključil svojo preiskavo. — Vsled odvisnega števila delavcev se je zaslužek znatno skrčil.

SAN FRANCISCO, Cal., 23. dec. — Posebni senatni odbor, ki preiskuje kršenje državljan-
skih svoboščin in kateremu na-
čeluje senator La Follette, bo
kmalu zaključil zaslišanja gle-
de razmer v poljedelskih okro-
žjih države Californije. Zasli-
šani so bili bankirji, packerji,
seleči se delavci, unijski urad-
niki, lastniki zemljišč in za-
stopniki farmerskih organiza-
cij.

La Follettov odbor bo še pre-
iskal vzroke stavke bombažnih
delavcev San Joaquin dolini,
nakar bo svoje delo odgodil
do prihodnjega leta.

Dosedanja preiskava je do-
gnala, da je poljedelskih de-
lavcev dosti preveč in se je
vsled tega njihov zaslužek znat-
no zmanjšal; da so se poljel-
sk korporacije združile z raz-
nimi tržnimi in razpošiljalni-
mi družbami proti takimeno-
vanim "komunističnim vpli-
vom", čijih namen je organi-
zirati delavce; oblasti so v
mnogih slučajih sodelovale z
organiziranimi farmskimi sku-
pinami v namenu, da preženejo
pikete.

Na podlagi vsestranskih iz-
povedi je dognal La Follettov
odbor, da je uvedba strojev
začela izpodrivati delavce že
leta 1921 torej že davno pred
priselitvijo 300.000 oseb iz
vseh suše prizadetih krajev
Srednjega Zapada.

V Yuba in Sutter okrajih,
kjer tvorijo glavni pridelek
breskve, so bile uveljavljene
protipiketske odredbe, čijih
svrha je bila preprečiti orga-
niziranje delavcev.

Zadnje pomlad in poletje so
se pojavile delavske zadrege
pri Earl Fruit Company v
Marysville. Kompanija je za-
trjevala, da ni štrajka, dočim

so delavci izjavili: — kakor-
bitno smo dosegli povišanje
plače za pet centov na uro, je
kompanija naročila veliko šte-
vilo japonskih in filipinskih
delavcev, ki so delali znatno
ceneje.

Serif Charles McCoy v Yuba
okraju je smatral vsako pike-
tiranje za kršenje okrajne po-
stave, dasi je postava izrecno
dovoljevala mirno piketiranje.

V Yuba in Sutter okrajih so
pikete zapirali. Priče so izpo-
vedale, da so piketi pretepli
delavce, ki niso hoteli zapusti-
ti dela na poljih; da so mirovni
uradniki pretepli pikete; da so
pomozni šerifi terorizirali
delavce, noseče znamenja
United Cannery, Agricultural
and Packing House Workers
of America (CIO).

V Modesto, južno od Stock-
tona sta Ameriška legija in
trgovska zbornica mobilizirali
2000 mož, ki naj bi zaustavili
pohod štrajkarjev proti napra-
vam velikih razpošiljalnic v
dotičnem mestu.

Odbor je preiskal tudi finan-
ce Associated Farmers. Knjige
so pokazale, da je imela orga-
nizacija izza svoje ustanovitve
leta 1934 nad \$178.500 dohod-
kov. Večino tega denarja so
prispevale velike korporacije,
predvsem železniške družbe,
elektrarne, petrolejske družbe,
razpošiljalnice, predelovalni-
ce in banke.

Zelo značilno izjavo je po-
dal colonel Walter E. Garri-
son, bivši predsednik Associ-
ated Farmers:

—Po našem trdnem prepriča-
nju morajo biti zaščiteni mo-
ški in ženske, ki žele delati. Mi
nismo nikdar naročili šerifu,
okrajnemu pravdniku ali kak-
šnemu drugemu uradniku, da
bi storil kaj drugega kot le ti-
sto, kar je prisegel storiti. Če

A. Fokker je umrl

V soboto je v bolnišnici v
New Yorku umrl Anthony H.
G. Fokker, slavní graditelj ae-
roplanov, ki je v svetovni vojni
za Nemčijo izdeloval naj-
boljše vojaške aeroplane. Star
je bil 49 let in je bil po rodu
Holandec.

Njegovo truplo bo sežgano
in njegov pepel bo v soboto
poslan s parnikom Zaandam
na Holandsko, kjer se živi nje-
gova postarna mati.

Fokker je pričel letati leta
1911. Tekom svetovne vojne je
paci v Nemčiji več tovarn, v
katerih je izdeloval aeroplane
za nemško armado.

Fokker je izumel aeroplan,
s katerega je bilo mogoče stre-
ljati skozi propelerje. S tem
izumom je dobilo nemško let-
alstvo nadvlado nad zavezni-
skim letalstvom.

Po končani vojni je Fokker
takorekoč pobegnil iz Nemčije
ter je odnesel s seboj vse na-
črte svojih iznajdb, katere je
skril med polištvom. Leta 1919
je na Holandskem zgradil to-
varno za izdelovanje aeropla-
nov.

Združene države pa so se za-
čele zanimati za njegove ae-
roplane in je na njihovo povabi-
lo prišel najprej na obisk leta
1920, leta 1923 pa se je stalno
naselil v Združenih državah.
Tovarno si je postavil v Has-
brouck Heights, N. J. Štiri le-
ta zatem je General Motors
družba kupila njegovo tovar-
no in imenovala podjetje Fok-
ker Aircraft Company. Svoje
aeroplane je gradil za 45 dr-
žav in za 50 letalskih družb ter
je postal neizmerno bogat.

Lepa STAROST

JAMESTOWN, N. Y., 23.
dec. — Tukaj je praznovala
svoj 102 rojstni dan Miss Ma-
ry C. Warren. Ona je najsta-
rejša živeča graduiranka Mt.
Holyoke College. Graduirala
je leta 1860.

NAROČITE SLOVENSKO - AMER-
KANSKI KOLENDAR ZA 1940. —
160 STRANI ZANIMIVOSTI. STA-
NE VAS SAMO 50 CENTOV. —
V Združenih državah lahko pošljete
znanke po 2 oz. po 3 cente.

delavoljni delavci niso deležni
potrebne zaščite, jih pelamo v
komunizem in nacizem, kar je
oboje slabo. Po mojem mne-
nju je patriotska dolžnost nas
vseh, štiti slehernega, ki ho-
če delati in je delo na razpo-
lago.

Izza dne, ko je začel preiska-
vo, je moral La Follettov od-
bor poslušati očitke, da je nje-
gov namen "oblatiti" Associ-
ated Farmers in kalifornijsko
poljedelstvo.

La Follette je na to odgovoril:

— Ta odbor je bil poslan v
Californijo po navodilih zvez-
nega senata in bo izpolnil vse
dolžnosti, ki mu jih je naložil
senat. Odbor si je od začetka
prizadeval dati vsaki osebi in
vsaki organizaciji vso priliko,
predložiti ves dokazilni mate-
rijal, ki ga želi predložiti.

"Nihče ne bo stradal!"

Za slučaj skrajne sile bo poslal predsednik Roose-
velt vojaške kuhinje v ohajska mesta. — Republi-
kanci seveda protestirajo.

WASHINGTON, D. C., 23.
dec. — Predsednik Roosevelt
je ponovno obsodil politiko re-
publikanske administracije go-
vernerja Johna W. Brickerja
v Ohio. Rekel je, da bo v slu-
čaju skrajne sile poslal v ohaj-
ska mesta vojaške kuhinje, sa-
mo da ne bo treba nikomur
stradati.

Clevelandski župan Harold
Burton je predsedniku ostro
odgovoril, češ, da v Clevelan-
du nihče ne strada in da prebi-
valstvo prav nič ne potrebuje
vojaških kuhinj.

V četrtek je bil v Beli hiši
precej časa J. Owens, predse-
dnik United Mine Workers
(CIO) ter pojasnil predse-
dniku razmere, ki vladajo v ne-
katerih ohajskih mestih.

— Za opice v živalskem vr-
tu je boljše preskrbljeno, — je
rekel Owens, — kot pa za cle-
velandske nezaposlene.

Po konferenci je dejal
Owens časnika, da mu je
predsednik obljubil, da ne bo v
Združenih državah nihče stradal
in da bo preskrbljeno vsem
delazmožnim delo.

Predsednik je rekel Owen-
su: — Začasa Mississippi in
Ohio povodnji je armada po-
magala in hranila poplavljen-
ce. Če se razmere ne bodo pre-
drugačile, se bo to zgodilo tu-
di v Ohio.

COLUMBUS, O., 23. dec. —
Governor Bricker je rekel: —
Država Ohio zamore upravljati

svoje zadeve brez pomoči CIO
oziroma Worker Alliance. Če
bi mogle zvezne oblasti kaj ta-
kega trditi, bi ne bila vlada
Združenih držav v takem po-
ložaju kakor je. — Zdi se, da
predsednik posveča nekoliko
preveč pozornosti CIO in Wor-
kers Alliance, dočim omalova-
žuje pozive odgovornih urad-
nikov v Clevelandu in Ohio. Ti
uradniki so že večkrat pozvali
odgovorne oblasti, naj ne me-
šajo politike v relief in WPA.
Če bi ne igrala politiko pri W.
P. A. tako velike vloge, bi dr-
žava Ohio danes sploh ne ime-
la nobenega reliefnega proble-
ma.

Mr. Owens in New Deal sta
skušala lani izvoliti governer-
ja, toda njun kandidat je bil
poražen s pretežno večino gla-
sov. Tega poraza Mr. Owens
in New Deal še do danes nista
prebolela, zato pa skušata po-
staviti v slabo luč Cleveland
in državo Ohio.

— Če bo poslala zvezna vla-
da v Cleveland ali kam dru-
ga v Ohio vojaške kuhinje,
bo storila to iz političnih raz-
logov. Tozadevna odgovor-
nost bo padla izključno le na
CIO, Workers Alliance in
predsednika Roosevelta.

Iz Clevelanda poročajo o znat-
nem izboljšanju položaja; ne-
zaposleni zopet dobivajo re-
lief in znatno število delazmo-
žnih je dobilo delo pri WPA.

Dva člana NLRB naj resignirata

Demokratski kongresnik
zahteva dve važni izpre-
membi v postavi za delavske odnose. — W. M.
Leiserson naj ostane na svojem mestu.

WASHINGTON, D. C., 23.
dec. — Kongresnik Ramspeck,
demokrat iz Georgije, je za-
hteval, naj resignirata dva čla-
na Delavskega urada in sicer
načelnik J. Warren Madden in
Edwin S. Smith ter obenem
predlagal dve važni izpremem-
bi Wagnerjeve postave. Tretji
član Delavskega urada, Wm.
M. Leiserson, naj ostane na
svojem mestu.

Soglasno z njegovim predlo-
gom mora Wagnerjeva postava
ščititi majhne unije, katere so
v več slučajih prevzele večje
unije, in sicer z dovoljenjem
Delavskega urada.

Delodajalci naj imajo pravi-
co zahtevati volitve glede ko-
lektivnih pogajanj. Sedaj ima-
jo to pravico izključno le de-
lavci.

NEMŠKI PARNIKI MORAJO DOMOV

Parniki so prejeli povelje, da pripeljejo blago do-
mov. — Zavezniške bojne ladje prežijo na nje.

PARIZ, Francija, 25. dec. — Ko je prejelo okoli 500 nem-
skih trgovskih parnikov povelje, da se vrnejo domov, so za-
vezniške bojne ladje pripravljene, da jih vjamejo.

Ker Nemčija v skrajni meri potrebuje surovine, je skleni-
la, da pozove parnike, ki imajo do 1.800.000 ton različnega bla-
ga, da se vrnejo v domača pristanišča po katerikoli poti je
mogoče. Parniki so bili večinoma v nevtralnih pristaniščih
od začetka sedanje vojne.

Francoski viri pa pravijo, da so parniki prejeli povelje,
da jih kapitani potope, ako jim proti nevarnost, da bi jih kaka
sovražna ladja zajela. Mnogo parnikov je že odplulo iz raznih
pristanišč, drugi pa so pripravljeni, da odplujejo.

"GLAS NARODA"
(VOICE OF THE PEOPLE)
Owned and Published by
SLOVENIAN PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)
Frank Sakar, President J. Lupsha, Sec.
Place of business of the corporation and addresses of above officers:
315 WEST 15th STREET NEW YORK, N. Y.

46th Year

ISSUED EVERY DAY EXCEPT SUNDAYS AND HOLIDAYS

Advertisement on Agreement

Za celo leto vtiže tja na Ameriko	Za New York na celo leto	\$7.00
in Kanado	Za pol leta	\$3.50
Za pol leta	Za inosemota na celo leto	\$7.00
Za šest let	Za pol leta	\$3.50

Subscription Yearly \$6.—

"GLAS NARODA" IZHAJA VSAKI DAN IZVEMŠI NEDELJI IN PRAZNIKOV

"GLAS NARODA", 315 WEST 15th STREET, NEW YORK, N. Y.
TELEPHONE: CHelsea 5-1243

POMAGAJTE nam IZBOLJŠATI LIST s tem, da imate vedno VNAPREJ plačano naročnino. Časopis mora odgovarjati potrebi časa. Vsak cent prihranjen pri terjatvi, je namenjen za IZBOLJŠANJE LISTA.

ROMUNSKA

Med vsemi evropskimi državami je Romunska menda v največji zagati.

Romunska je bogata dežela. Ima olje, razne surovine in živila. Vsega tega pa bojujočim se državam zaenkrat sicer še ne manjka, primanjkovati jim bo začelo, če se bo vojna zavlekla. In kakor kaže, se bo.

Nemčija in Rusija stegujeta roke po nji, pa tudi Anglija in Francija jo snubita. Ker je ne moreta napraviti za svojo zaveznico, stremita po njeni naklonjenosti in prijateljstvu in jo skušata pregovoriti, da bi demokracijam prodajala svoje odvisne zaloge.

Vsa dosedanja prizadevanja so bila pa brezuspešna. Romunska koleba semintja ter se nikakor ne more odločiti.

Ko je sklenila z Nemčijo trgovinsko pogodbo, ji je dala s tem tudi monopolne pravice do olja in poljedelskih produktov ter pravico, da sme s svojim lastnim kapitalom izrabljati nova petrolejska polja in ležišča najrazličnejših rud.

Angleži so proti temu protestirali ter poslali na Romunsko posebne odposlance, ki so pregovorili romunsko vlado, da je sklenila z Anglijo slično pogodbo s skoro istimi določbami. Obe ti pogodbi sta bili pozneje nadomeščeni z drugimi, zmernejšimi pogoji.

Romunska je pa tudi v velikih političnih težkočah. Rusija stremi po Besarabiji, bogatem in rodovitnem prejšnjem ruskem ozemlju, ki ga je dobila Romunska po svetovni vojni.

Madžarska, ki se brati z Italijo in Nemčijo, ter se nada njune pomoči, se bo kmalu pojavila s svojimi zahtevami glede Transilvanije.

Bolgarska, ki se čedalje bolj nagiba na stran Sovjetske unije, hrepeni po Dobrudži ter je prepričana, da jo bo v ugodnem trenutku Rusija podpirala.

Rusija in Nemčija zaenkrat še nista pojasnili svojega stališča, toda če ne prej, se bo morala Romunska spomladi pripraviti, da tako ali tako ugodi vsem tem zahtevam. Razne države se bodo pridružile Italiji, ki bo skušala izsiliti končno revizijo mirovnih pogodb, sledečih svetovni vojni.

V tem slučaju bo odvisno od zaveznikov, če naj ostane Romunska neodvisna država, ali se bodo pa stopili zanje in jo razkosali.

Anglija je sicer obljubila Romunski ščititi njeno nedotakljivost, vprašanje je pa, če bo ta obljuba zavarovala Bukarešto pred napadom štirih armad.

Treba bo pa premagati še druge težkoče. Argeinaova vlada, ki jo je nasledil Tatarescu, je dovolila narodnim socialistom v ozemlju z nemško govorečim prebivalstvom, izdati pet časopisov v nemškem jeziku. Zdej zahteva Rusija slično pravico za Besarabijo z močno rusko govorečo manjšino, dočim ji Tatarescu noče tega dovoliti.

Romunska ima namreč s tem zelo slabe skušnje. Nemški časopisi niso namreč pridigovali samo nacizma, pač so pa propagirali tudi domačo in tujo politiko, ki je bila v očitnem nasprotju z rumunskimi interesi.

Po Tatarescovem mnenju bi bili ruski časopisi v Besarabiji še dosti bolj nevarni, vsled česar ne bo zavrnil samo ruske zahteve, pač bo pa prepovedal tudi nadaljno izhajanje nemških publikacij.

Nadaljevanje s 4. strani.

"Samo, kadar je dobljena zmaga, bomo govorili o miru. Samo v izpolnjevanju svojih dolžnosti, da vzdržimo svojo vero, bomo zopet gradili z božjo pomočjo."

Mir pod varstvom Velike Nemčije

"Bog nam je poslal Hitlerja," je rekel Rudolf Hess, Hitlerjev namestnik kot voditelj nacijev, "da popravi neskončno krivico, ki nam je bila nekdanj storjena in da nam zagotovi mir, tako da bo slednji prišel trajni mir na nesrečni svet. Hitlerjev mir, bo obstal na veke pod varstvom Velike Nemčije."

19 40

SLOVENSKO AMERIKANSKI KOLEDAR

POVESTI... POUČNI SPISI... ZGODOVINA... ZNANSTVENE RAZPRAVE... NARAVOSLOVJE SPISI IZ SLOVENSKEGA ŽIVLJA V AMERIKI... ITD.

KNJIGA, ki Vas bo zanimala!

Cena 50 centov

160 strani s slikami

Knjigarni Slovenic Publishing Company 216 W. 18th St., New York

SPODBUDA ZA NEZAKONSKE OTROKE

BERLIN, Nemčija, 25. dec. — Načelnik nemške tajne policije Heinrich Himmler je pozval elitno gardo, da spočno otroke, bodisi v zakonu ali izven zakona in še posebno v vojnem času. V tem oziru je na elitno gardo in na policijo izdal dnevno povelje, ki med drugim pravi:

"Stari pregovor, ki pravi, da more lahko umreti le oni, ki ima sinove in otroke, mora elitna garda izpremeniti v dejstvo. Izven meja buržoaznih postav in običajev, more postati vzvišena naloga tudi izven zakona za nemške žene in dekleta dobre krvi, da postanejo — ne pohotno, temveč prežete najgloblje moralne misli — matere otrok, katere so spočeli vojaki, ki se pomikajo na fronto, ne vedo, ako se bodo vrnili, ali pa bodo umrli za domovino."

Himmler obljublja, da bo preskrbel posebne botre vsem otrokom dobre krvi, ki bodo rojeni v zakonu ali izven zakona, čijih očetje bodo padli v vojni.

Viborg in okolica

V poročilih o vojski med sovjetsko Rusijo in Finsko se večkrat omenja mesto Viborg, glavno mesto istoimenskega okrožja v Finskem zalivu. Rusi in Švedi ga imenujejo Viborg, Finci pa Vilpuri. Mesto je v prvi vrsti važno zaradi tega, ker teče skozi njega železnica, ki veže Helsinke z Leningradom. Viborg ima okrog 50,000 prebivalcev.

To mesto ima zelo dobro zavarovano, toda plitvo luk, kamor lahko zaplavajo samo ladje, ki ne dosežejo štiri metre globine. Večje ladje se morajo ustavljati v pristanišču Urasu, 13 milj jugovzhodno od Viborga. Pristanišče poznini zamrzne, in led ga pokriva navadno od polovice decembra do polovice aprila. V glavnem izvažajo Finci iz Viborga les, ki ga tukaj nakladajo na trgovske ladje. V prometnem pogledu pa je Viborg prva luka na Finskem. Njen letni promet doseže milijon ton. Mesto ima zelo skromno industrijo.

Viborg je v bistvu švedska naselbina, ustanovljena malo pred l. 1300. Rusi so mesto osvojili precej pozno, namreč v severni vojni leta 1710. Trgovski značaj Viborga je nastal šele po l. 1856, ko je bil dograjen tako zvani Sajmenski prekop, ki veže Viborg z industrijskim predel Finske.

Viborg je imel l. 1914 značaj utrjene postojanke in sicer tako na kopnem kakor na morju. Finska je v zadnjih dvajsetih letih mesto še bolj utrdila. Viborsko okrožje obsega jugovzhodni del Finske in meji na Rusijo. Večji del meje na jugu sega do Ledoškega jezera. Viborskemu okrožju pripada tudi veliko število otokov v Finskem zalivu, otokov, o katerih je bilo govora v pogajanjih med sovjetsko Rusijo in Finsko. Na primer Björke, Hogland in drugi. Na Ladoškem jezeru leži otok Valame s sloviti samostanom pobožnih menihov. Med prebivalstvom je tudi odstotek Rusov in Švedov.

Viborsko okrožje obsega področje jezerske visoke ravnice, po kateri tečejo reke, ki se izlivajo v Ladoško jezero in Finski zaliv. Reke v teh krajih so polne slapov. Največji med njimi je slap Imatra. Tik njega so zgradili največjo hidroelektrično centralo na Finskem.

Na obali Finskega zaliva je vse polno letoviščarskih krajev, kamor so za časa personalne unije med Rusijo in Finsko zahajali ruski velikaši. Posebno slovijo letoviščarske naselbine, ki se razprostirajo na ameriškem letališču in jih peljejo potem po cesti tik do meje.

Ker bi se kanadski vojaški letalci izpostavili nevarnosti internacije, če bi prestopili mejo, vržejo preko meje vrvi. Nanjo privežejo na ameriški strani letalo in potem ga na oni strani po nekoliko nagnjeni cesti potegnejo k sobi. Na ta način je prišlo v Kanado že mnogo vojnih letal, a paragrafi nevtralnostnega zakona se ne morejo pritožiti.

PARAGRAFI SE NE MOREJO PRITOŽITI.

Prevoz vojnih letal preko ameriške meje po zračni poti je prepovedan, v Kanadi lahko dobe vseeno kolikor hočejo ameriških letal. Paragrafom se izognejo na poseben način, kakor poročajo "Times". V Ameriki izdelana letala predajajo Kanadi na neki točki ameriško-kanadske meje, južno od mesta Countsa v kanadski provinci Alberta. Tu sta na obeh straneh meje dve letališči, ki ju veže pol milje dolga, premo čista. Letala, ki prihaja iz tovarne, pristaja

PESMARICA
"Glasbene Matice"
Uredil dr. Josip Cerin

Stane samo \$2.—

To je najboljša zbirka slovenskih pesmi za moški zbor. Pesmarica vsebuje 103 pesmi. — Dobite jo v Knjigarni Slovenic Publishing Co., 216 W. 18th Street, New York, N. Y.

selbine v bližini obmejnega kraja Teriokija, kjer se je obrazovala posebna vlada, s katero je Molotov podpisal pogodbo. Kakor drugič v Kale riji, je tudi tod okrog vse polno granita, izenilja pa krije zaklade bakra in svinca.

Viborsko okrožje ima zelo razvito gozdno industrijo. Nekoliko je razvita tudi živinoreja. Poljedelstvo je takisto na zelo visoki stopnji. Kmetovalci pridelujejo po večkrat oves in rž. Trgovinsko središče je Kotka, tovarni promet pa gre po že prej omenjenem Sajmenskem prekopu.

Viborsko okrožje je tudi znamenito prizorišče zgodovine. Karel XII. je bila nekoč ja-bolko spora med Švedsko in Rusijo. Ko je v bitki pri Poltavi Karel XII. podlegel ruski premoči Petra Velikega se je viborska trdnjava, ki je prej omenkrat uspešno kljubovala ruskeni navalu, morala udati. Kapitularila je leta 1710. Na nekem okoliškem griču, kjer so bile postojanke ruskega topništva, stoji še zdaj spomin na tisti slavni čas procvetajoče Rusije, velika začetnica "P."

Tako je Karel postala ruska provinca. Leta 1917 je imela rdeča vojska v viborskem stolpu sedež svojega štaba, naslednje leto so rdeče pregnali "beli." Tudi sledove te spremembe so danes vidni. Žlebovi in luknje v ožidju trdnjave pričajo, kako se je v te zidove zajedal čas in kako so se na tem ozemlju menjavali gospodari.

KAZENSKI PORTO ZA ZAMUDNO KARTO.

Neka gospa v Colwyn Ballu je prejela te dni pošto kartko, ki so ji jo bili poslali neki znanci 22. avgusta 1912, torej pred 27 leti iz Manchestera. Do stavili so ji jo brez vsakega pojasnila o vzroku te zamude. Pač pa ni pošta pozabila prejemnici naložiti kazenski porto, kajti normalni porto se je v tem času od pol penja zvišal na 1 penny.

Peter Zgaga

V starokrajskih listih čitam, da nameravajo postaviti v Ljubljani spomenik skladatelju Zorku Prelovcu, ki je lani umrl. Denar imajo baje že zbran, le zaradi prostora se ne morejo odločiti. Po mnenju nekaterih bi bilo najbolje, če bi stal spomenik pred poslopjem Glasbene matice, drugi pa predlagajo, naj bi bil Zorko nekje v Zvezdi ovekovečen. Debata je torej v teku in bo trajala najmanj par let.

PRVI NAPAD NA HELSINKE.

Helsinski poročevalci švicarskega lista "Basler Nachrichten" opisuje s pretresljivimi besedami usodo finske prestolnice. Sovjetske bombe so ubile številne civilne osebe. Del žrtev leži še pod razvalinami porušeni hiš. Prebivalstvo je napad popolnoma presenetil, ker ni o izbruhu vojne ničesar vedelo. V solah so imeli reden ponk, ko so eksplozirale prve bombe. Otrok se je lotila strašna panika. Učitelji so se trudili, da jih spravijo v zaklonišča, toda mnogi otroci so v svoji grozi skakali skozi okna na cesto. V zakloniščih se jih je mnogo onesvestilo.

(Najmočnejši napad je bil popoldne. Petnajst težkih bombnikov je krožilo nad mestom. Hišo znanega ministra Erkköja so bombe popolnoma porušile, njegovo hčer so potegnili težko ranjeno izpod razvalin. Vso noč so iskali žrtve teh bombnih napadov.

SODOBEN LETALSKI SPOPAD.

Angleški listi poročajo o dramatičnem spopadu nekega nemškega letala s tremi britanskimi letali nad Francijo. Angleži so nemškemu letalu kmalu po pričetku bitke uničili enega izmed obeh motorjev. Dva izmed nemških letalcev sta takoj odskočila s padali, med tem je pilot markiral popolno nesposobnost svojega letala za boj in se je sam delal mrtvega ali vsaj težko ranjenega. Ko je eden izmed angleških strojev, ki je opazoval Nemci iz neposredne bližine, zletel mimo, je ta nenadno začel streljati na Angleža in ga sestrelil. Šele potem se je spustil na tla in se vdal.

Slovenska prestolnica ima s spomeniki sploh zelo velike težave in nadloge.

V nekaterih slučajih se zedinijo glede prostora, pa ni denarja za spomenik. Mnogokrat sta na razpolago denar in prostor, pa ni primerne osnutka. Če je pa slučajno vse troje, se vname prepir, če je pokojnik sploh zaslužil spomenik ali ne. Noben spomenik še ni bil postavljen brez vročih debat.

Škoda, da se pokojniki ne morejo udeleževati debat, kajti če bi jim bilo to mogoče, stavim, da bi Zorko rekel:

— Jest neč na nucam. Če pa glih imate kej soudov, jih dejte ubugim mu-kontarjem!

Sedaj v tem času je v velikih neworskih listih devetdeset odstotkov oglasov in deset odstotkov čtiva. Po praznikih bodo listi za polovico shujšali in bo v njih le petinsedemdeset odstotkov oglasov ter petindvajset odstotkov čtiva.

Oglase le malokdo čita iz enostavnega vzroka — ker jih je preveč. Vsi so sestavljeni v smislu, da človek, ki bo kaj kupil, ne bo potrošil denarja, pač ga pa prištedil.

Najbolj značilni so oglasi družb, ki ponujajo denar na posodo. Pravijo, da ti posodijo na besedo in na tvoj tedenski zaslužek do tristo dolarjev. Res ti jih posodijo, toda poleg tedenskega zaslužka moraš ponavadi imeti še lišo, plačano polišto, karo in zavarovalniško polico. Obresti znašajo na mesec — ne na leto — dva in pol odstotka. Zdej so na posojila nad sto dolarjev znižali obresti za pol odstotka ter oglašajo z debelimi črkami: — Le pomislite, koliko prištedite, če si izposodite denar od nas.

Svinčnik v roke, prijatelj, pa lahko koj izračunaš, koliko boš na leto prištedil. Četudi sta namesto dveh in pol samo dva odstotka obresti na mesec, jih je na leto štirindvajset odstotkov, torej skoro tretina izposojene vsote.

Angleži so se zopet izkazali kot dobre trgovce. Nemški parnik "Bremen" so spustili skozi blokado, ker je zavarovan pri angleški zavarovalnici "Lloyd".

Pred nekaj tedni so našli v samotni diši v Brooklyne Walterja Richarda Engelberga u-morjenega. Nekdo ga je z nekim topim predmetom sedemkrat ali osemkrat strahovito udaril po glavi.

Engelberg je bil tajnik nemškega konzulata v New Yorku, star 42 let in neženjen. V njegovem stanovanju so našli nad petdeset slik nagih moških, vsled česar so začele oblasti domnevati, da je bil morilec eden njegovih "ljubimcev."

Te dni so ga aretirali v Kanadi. Štirindvajset let je star, lepe postave in boksar po poklicu. Dejal je, da je bil usodno noči pri Engelbergu in ker se ni mogel ubraniti njegovim "ljubeznjivostim", ga je parkrat počil po glavi.

Engelberg je bil abnormalen človek, kakor je bil naprimer Hitlerjev pristaš in nacijski voditelj Roehm.

Ko ga je nekega jutra Hitler presenetil v družbi mladih fantov, ga je na mestu ustrelil.

Dan se daljša, prijatelji! Ne gremo več notri, pač pa že ven, ker je tudi nekakšna to-lažba.

DARILNE POŠILJATVE v Jugoslavijo

100 Dinar.	— — —	\$ 2.50
200 Dinar.	— — —	\$ 4.75
300 Dinar.	— — —	\$ 6.80
500 Dinar.	— — —	\$10.75
1000 Dinar.	— — —	\$21.—
2000 Dinar.	— — —	\$41.50

ZARADI RAZMER V EVROPI so bile naše zveze za denarne pošiljate v Jugoslavijo začasno prekinjene. Sedaj pa smo dobili novo zvezo, po kateri je mogoče našim rojakom vtrčiti in denar varno pošiljati. Vendar je bila nam povišana cena, ker so stroški za pošiljanje po tem potu mnogo višje.

Opozarjamo tudi, da se sem in tam more kaka pošiljatev zaradi evropskih razmer zakasnit.

ZA NUJNO POŠILJATEV POSLUŽITE SE "CABLE ORDER". — DOPLAČATI JE TREBA \$1.— ZA VSAKO POŠILJATEV V JUGOSLAVIJO

SLOVENIC PUBLISHING CO.
:: : POTNIŠKI ODDELEK : ::
216 West 18th Street, New York

Kratka Dnevna Zgodba

ZGODBA O UKRADENEM BERAČEVEM ŠKARPETU

Dva betežna možička iz Zaslavja pod Šparno sta stopila pred sodnika.

Kolikor se je dale vsakega, eden na levo drugi na desno. Opirala sta se na gorjače, ki sta jih tiskala v tresočih se rokalah.

Sodnik ju je vprašal po osebnih podatkih. Prvega:

"Oženjen?"

"Ne."

"Kaj pa naj imate zeno?"

"Ja, ampak sem jo od nje."

"Znate brati in pisati?"

"Ne."

"Kaj ste po poklicu?"

"Zidar."

"Ali niste berač?"

"Tudi. Veste, živeti moram."

Dobro razpoloženje, ki ga je to izpraševanje in odgovarjanje izzvalo med poslušalci v dvorani, se je ob zadnjem nekaj zresnilo.

In sodnik je narekoval na zapisnik: "Poklic, zidar in berač."

Hilitanje v dvorani se je ponovilo a mož, ki je po poklicu zidar in berač, se je očitajoče obrnil k vselemu poslušalstvu.

Bilo je mlađo in zidar in berač si je mislil, ne da bi kaj rekel: "Zeleni, kaj veste, kaj je življenje."

Zidar, ki je hotel živeti pa je zato postal berač, je tožil svoje tovariše, na levi zaradi razžaljenja časti. Tovariši ga je namreč dolžil, da mu je med tem, ko je vinjen legel v hrib za neko gostilno, da bi se spočil in naspal, odnesel en čevljev od para, ki ga je sezul in položil ob sebi.

(Kakor da bi bil sam obtožen se je stari zidar pritoževal sodniku:

"Kaj bo meni en čevljev, mar. Jaz ga ni sem ukradel, ne! Veste, sodnik, tisti mojster čevljar je najprej njega našantal naj mene toži za tatvino, potem je pa še mene našantal, naj zato njega tožim zaradi žaljenja časti."

"A, če je tako, da vas je le on našantal, naj tožite, potem pa lahko tožbo umaknete, ne? Saj

bi bilo lepo, če se pobotata."

"Ne, tisto pa ne, gospod sodnik, umaknem pa ne. Kaj bo on mene dolžil!"

"Ali vam je toliko za čast?" je vprašal sodnik v dvomu.

"Večkrat ste bili že kaznovani, enkrat celo zaradi tatvine."

"Ja, je že res, ampak to pot nisem ukradel in ne odstopim od tega, da ga tožim. Kar kaznuje ga! Naj mu le bo."

Nasprotje se ni dalo več poravnati in kolikor je mogel, je možak nagajal svojemu tovarišu. Poglejte, zabadati vanj. Sodnik se je obrnil k nasprotniku.

"Vaš poklic?"

"Delavec, gospod sodnik."

"O, kaj še, berač, berač, gospod sodnik! Tako kot jaz, prav nič boljši!" je pojasnjeval prvi.

"Ni res. Gospod sodnik, pol leti pošteno delam, da se preživim. Le pozimi beračim."

In sodnik, ki je v tej pravdi že enkrat zapisal tak čuden, a povsem "sodoben poklic," menil:

"Torej ste samo — sezonski berač?" In v zapisnik je narekoval: "Poklic: Delavec in berač."

"Potem je 'delavec in berač' potežil svojo stvar v zagovor.

"Veste, gospod sodnik, no, imam bolne. In ko sem se takrat malo napil, sem šel za gostilno ležati, pa da bi se mi noga malo spočila, ker me je pekla, sem si čevljev sezul. Ko sem se zbudil, čevlja ni bilo nikjer. Potem so mi pravili, da ga je on ukradel in okrog pomijel nanjo."

"Kaj bom prodajal tvoje stare luknaste škarpete, pa še samo enega. Koliko bi si ugotovil z njim? Kdo bi ga kupil? Priseda, da si le mogel verjeti, ko so se norčevali iz tebe!" se je hudoval prvi.

"Poklicali so za pričo najprej mojstra čevljarja, ki je pravdo med tovarišema beračema prav za prav skuhal."

"Nisem videl, da je ta onen odnesel čevlje, ampak k nam v delavnico je prišel in

povedal, da ga je on ukradel in potem je vprašal, kje bi ga mogel prodati."

"Ni res, ti lažnivec grdi!" se je zadržal nanj.

"Gospod sodnik," je še povedal mojster, "ampak čevlja res ni imel s seboj!"

"Saj ga nisem mogel imeti — s seboj, glej ga! Kako ga bom imel s seboj, če ga pa sploh nisem imel."

"Kot priča je nastopil še nek gostilničar."

"Tudi pri nas se je oglašil. In tudi nam je pravil, da ima nek čevljev brez para. Smejali smo se."

"O, nikar ne laži!" je spet vzrožil občutljivi berač. "Tega jaz nikoli nisem rekel."

"Veste, gospod sodnik," je rekel gostilničar, "pa je res rekel takrat, ko smo ga dražili kam je dal čevljev brez para. In rekel je, da ga ima, pa da ga nikomur ne da."

"Al' lažeš, orka-fiks!"

"Morda se je pa le šalil na zbadanje," je ušlo enemu iz hihitajočega se poslušalstva.

Saj ta razlaga je bila še najbolj verjetna, toda podrla ga je priča, ki je na to nmenje vrgla svoje mnenje:

"Za hec je lahko govoril, a za hec ni mogel prodajati čevlja."

To težko prenišljevanje je pretrgal sodnik, ki je objavil sodbo:

"Deset dni zapora, očka! — pa samo navadnega."

"Kaj? Ne prevzamem, ne maram, zato ker ni res, ko je sama laž!"

Nezadovoljen se je obrnil in hotel oditi.

"Počakajte no malo, da se zmenimo," ga je klical sodnik nazaj. "Boste sprejeli sodbo ali ne? To moram vedeti."

"Ne, ne bom jo sprejel."

"Torej, poslali vam bomo pisano sodbo. Pa kaj boste ž njjo, ko je ne boste znali prebrati!"

"Pritožil se bom," je kratko rekel. Zopet, zlati zadnjič, se je obrnil in šel proti vratom, godrnjaje:

"Ne, tega pa ne maram, ne maram!"

In nič več ni hotel poslušati sodnika. Za malo mu je bilo.

ADVOKAT PIJE ŽGANJE.

Odvetnik Remington White je eden najbolj znanih zagovornikov v San Franciscu. ima pa čudno navado, da potegne, čeprav sredi obrambnega govora iz žepa plosko steklenico z žganjem in si privošči iz nje nekoliko krepčilkov požirkov. Že pogosto so ga opozarjali na to, da se takšno ravnanje ne sklada z dostojanstvom sodišča, pa to ga ni moglo spreobrniti. Mož odgovarja, da ni v Združenih državah nobenega zakona, ki bi prepovedoval krepčanje, pa čeprav z alkoholnimi pijačami, med sodno razpravo.

Te dni je moral White zagovarjati nekega možakarja, ki se je pregrešil z nezakonito prodajo alkoholnih pijač. Ob tej priliki je potegnil iz žepa še posebno veliko steklenico pijače, jo odprl in nagnil, prej pa je še nazdravil sodniku. To je v dvorani povzročilo takšen smeh, da je sodnik končno našel vzrok, da je dal odvetnika odvesti, "zavoljo zburjanja hrupa v sodni dvorani." White se bo pri obrambi, ki se bo vršila sedaj proti njemu, sam branil in vse mesto pričakuje te obravnave kakor premiere dobre veselice.

OD VSEPOVSOD

IZUMI PROTI MAGNETIČNIM MINAM.

Renterjeva agentura poroča, da so Francozi rešili tudi vprašanje magnetičnih min po novem postopku. Z neko novo pripravo je mogoče te mine potegniti na površino, kakor se je to doslej dogajalo z drugimi minami, ki so jih iskali. Izumili so nadalje stroj, ki vpliva na mine pod površino tako, da se morajo mine razpočiti, ne da bi napravile kakšno škodo.

GRANATA JE PADLA NA BELGIJSKO BOLNIŠNICO.

Nad belgijskim ozemljem so letala vojujočih se držav, kakor znano, zelo rada "sprehajajo" in Belgiji jih sprejemajo tedaj s srditim ognjem iz obrambnih topov. Pri neki takšni priliki se je zgodila tudi kakšna nenavadna stvar, kakor poročajo iz Bruslja.

Ko so pred kakšnimi 14 dnevi tuja letala spet letela nad belgijskim ozemljem, je ena izmed granat, ki se ni razpočila v zraku, priletela v neko peč oboroževalne družbe Oz-

gree-Marihaye v Liegen in se tam razpočila. Pri tem je uničila še pet drugih peči, človeških žrtev pa k sreči ni bilo. Še bolj čudno usodo je imela granata, ki je padla na neko cesto v Gentu in se razpočila. Eden njenih drobcev je zletel skozi okno v neko dvorano vojaške bolnišnice in na posteljo nekega bolnika, ki je pa bil baš tedaj odsejen.

BREZ KISIKA NI MISLI.

Včasih so rekli, da brez fosforja ni misli, a še važnejši je nemara kisik, brez katerega bi ne bilo življenja sploh. Preden tkiva v človeškem telesu potrebujejo različne količine kisika za svoje delovanje.

Tako porabi gram navadnega mišičja vsako minuto samo štiri enote kisika, gram srčnega mišičja pa desetkrat toliko, to je okrog 40 enot. Presenetljivo pa je, da potrebuje možgansko tkivo več nego dvakrat toliko, in sicer 90 enot na minuto. Ni torej nič čudnega, da nam možgansko delo ob pomanjkanju kisika kmalu zastane.

JAJCE IZ SREDNJEGA VEKA.

Ko so popravljali majhno cerkev pri Assenu na Danskem, so zidarji v dveh votlinah v cerkvenem zidu odkrili dve kurji jajci, izmed katerih so bili enega vzdali leta 1400, drugega pa leta 1780. Obe jajci sta se popolnoma ohranili. Takšno vzidavanje jajc v debele cerkvene zidove je prastara danska sega, ki je danes sicer ne praktizirajo več.

ČE SE NE VES, SEDAJ IZVEŠ.

da ima finska vlada vsak dan posvetovanje v kletnih prostorih finske Narodne banke v Helsinkih.

da je bila zadnja nedelja vsa Finka brez maše;

da je obhajal nemški maršal Mackensen pretekli teden 90. obletnico svojega rojstva;

da je skonstruiral 15-letni John C. Low v Londonu nov model zračne bombe. Profesorji izjavljajo, da je izumitelj prvi genij v mehaniki.

NAROČITE SLOVENSKE AMERIKANSKE KOLEDAR ZA 1940. — 160 STRANI ZANIMIVOSTI, STANE VAS SAMO 50 CENTOV. — V Združenih državah lahko poslijete znanke po 2 oz. po 3 cente.

BLAZNIKOVA Pratika

za leto 1940

Cena 25c

s poštino vred.

"Glas Naroda"

216 West 18th Street

New York, N. Y.

ALJEHIN IN CAPABLANCA

Amsterdamski "Telegraaf" poroča iz Buenos Aires, da sta tako Aljehin kakor Capablanca odklonila podpis pogodbe o novem boju za šahovsko svetovno prvenstvo. Oba imata pomisleke zoper finančno udeleževanje takšne borbe. Če do 21. januarja ne pride do sporazuma med prireditelji tega nameravanega matcha, tedaj bo padla prireditve po vsej verjetnosti v vodo.

Novi Veliki Zemljevid

Posebna Cena \$2.75

ZA V KANADO \$3.—

Zbirka novih zemljevidov, čije sestava velja \$300,000.—, kaže svet, kakoršen je danes in Vam pomaga razumevati zgodovinske poteze diktatorstev in demokracij.

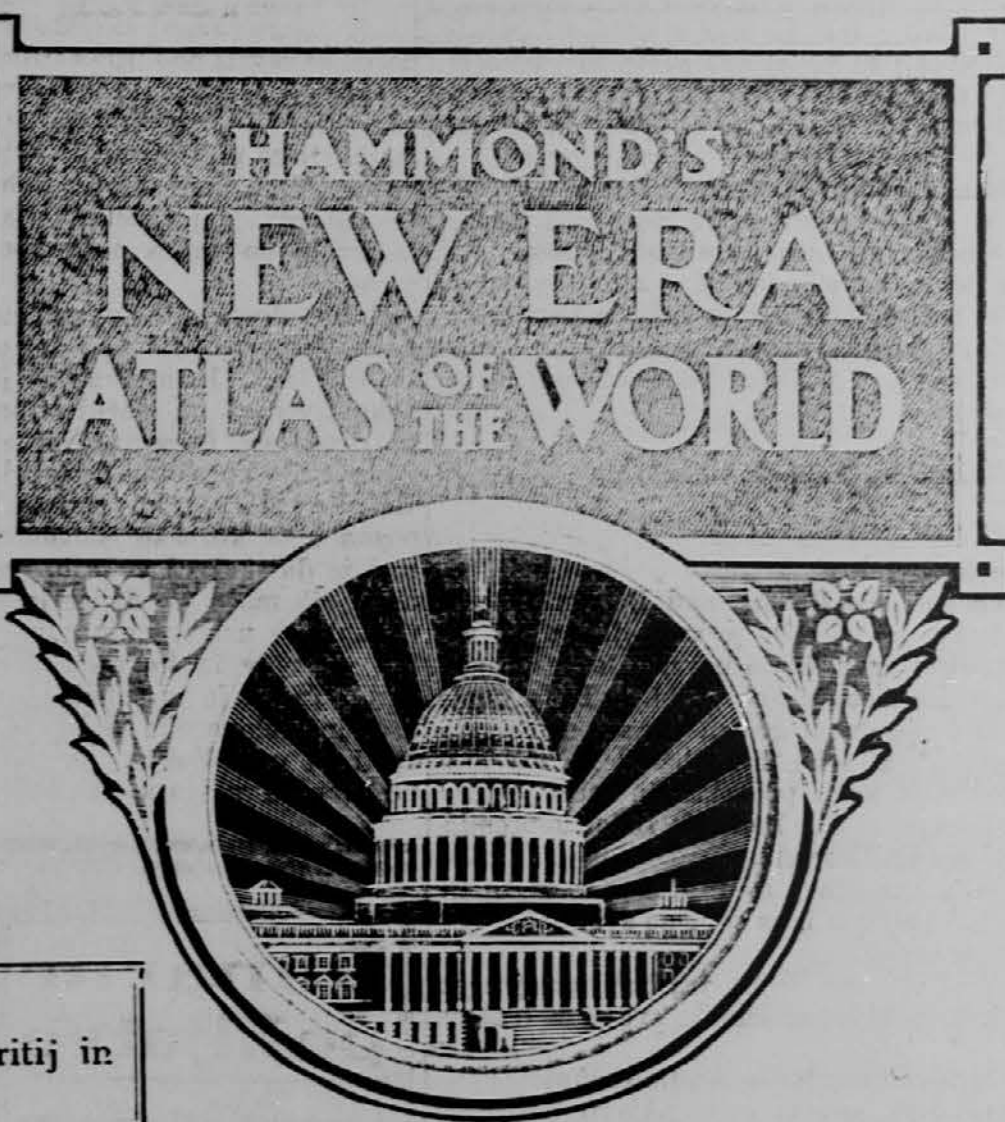
Posebne zanimivosti

TABELE:

Potovanja odkritij in raziskovanj. Sončni sestav. Velikosti in globočina morja in jezer. Največja jezera in otoki. Najdaljše reke in prekopji. Najvišje gore — najvišji slapovi. Razdalja zračnih prog med mesti.

DIAGRAMI:

Predeli zemlje. Značaj krajev na zemlji. Poglavitne vere na svetu. Seznam ver v Združenih državah.

48 STRANI ZEMLJEVIDOV TUJIH DEŽEL

48 STRANI ZEMLJEVIDOV DRŽAV

ZEMLJEVID VSAKE KANADSKE PROVINCE

VSI ZEMLJEVIDI V BARVAH

ZA ZNAMOVANIH JE NAD 35,000 KRAJEV

Skupaj 160 strani

Naročite pri:

Slovenic Publishing Company
216 West 18th Street
New York City

VEZAVA TRPEŽNA IN UMETNIŠKO IZDELANA

SESTAVLJEN S POSEBNIM OZIROM NA SEDANJI POLITICNI POLOŽAJ

VELIKOST KNJIGE 9½ x 12 in.

Z VSAKIM NAROČILOM POSLJEMO BREZPLACNO

VAŠO IZBIRO 5

KNJIG katere so v seznamu na zadnji strani lista.

Najboljši prijatelj

v nesreči vam je:

SLOVENSKA NARODNA PODPORNJA JEDNOTA BRATSKA, DELAVSKA PODPORNJA USTANOVA

Sprejema moške in ženske v letih od 16. do 50, in otroke do 16. leta starosti.

ČLANSTVO: 52,000

PREMOŽENJE: \$8,000,000.00

Za ožje informacije glede zavarovanja vprašajte lokalnega tajnika društva SNPJ

Glavni stan:

2657-59 S. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

